

Utak és határidők

Az utóbbi öt-tíz évben igencsak hozzászokhattak a szegediek ahhoz, hogy hol itt, hol ott, de valahol mindig fel van dúrva a város: utat építenek, csatornát, gázcsöveket fektetnek, vagy éppen házakat alapoznak. Ha a legutóbbi néhány évben változott is valamelyest a helyzet, ez a változás mindössze abban merült ki, hogy egyre több helyen bontanak, ásnak; vagy éppen nem csinálnak semmit, és magukra hagyatva árválkodnak a valamikori utak helyén földült halmok és anyagkupacok.

Fölfordulás — a rendért

Az építkezések kellemetlen oldalával még csak megbékülni a szegedi ember, éppen a nagyon is kellemes végeredmény érdekében. Gondolkodik ember amiatt sem igen panaszkodhat, hogy városzerte egyre nagyobb a fölfordulás, hiszen ez annak a következménye, hogy egyre több régi vágyunk valósul meg végre. Sok mindenre lehetne hivatkozni példaképpen, Tarjánra vagy Odesszára is, de elegendő az utakat említeni. Hiszen a Kossuth Lajos sugárút rendezése, átépítése már vagy tizenöt esztendeje foglalkoztatja a város közvéleményét. Sokat szütkar a döcögős Április 4. útját is, mondván, hogy mi csoda kapuval fogadja a város, az állomásról beljebb tartó ideget. Hiszen a vendéget, de saját magunkat, szegedieket sem nyugtatható meg az igen szellemes újítás: a kiváló porszívóként működő, köhögő levegőjű 1-es villamos.

Most, az utak átépítésével, végre megszabadulhat a város poros, döcögős útjaitól, amelyek a századforduló csöppet sem kellemes emlékeiként éltek tovább. Elismerjük, nem egyszerű munka újjavarászolni egy sugárutat. Hiszen, nem csupán utat kell építeni, hanem villamosvágányokat, felsővezeteket, gáz- és vízcsöveket, csatornahálózatot, közvilágítást, és ki tudná felsorolni, mi mindent még. Komplet vezeték- és csőszalaggal kell megbirkózniuk lépten-nyomon az építőknek. Bajlódásukat, s munkájuk bonyolultságát méltányolná is mindenki, ha a jelenlegi-nél több igyekezetet láthatnánk tőlük. Még azt is meg tudnánk érteni, hogy néhány, átlagos kivitelezői felkészültséggel és igyekezettel hat-hét hónaposra becsült munka egy évig is eltartana. Am az már valóban nyugtalanító, hogy többhónapos állásokkal tarkítva, akár két évig is eltart egy-egy szakasz átépítése, amelyre — igaz, a kiváló becslése szerint — alapos szervezéssel és némi

igyekezettel öt-hat hónap is elegendő lenne.

Összefüggő feladat

A legtöbb gonddal, bajjal minden bizonnyal a Kossuth Lajos és a Tolbuhin sugárút átépítése jár. Ezek az utak a KPM-hez tartoznak, részei az országos, illetve a nemzetközi úthálózatnak, így átépítésükhöz a tanács és a KPM együttműködésére volt szükség. Jó néhány év után végre sikerült egyeztetni az elképzeléseket és a lehetőségeket, s hozzáfogni az utak átépítéséhez. A városi tanács legutóbbi, csütörtöki ülésén hallgatta meg az építési és közlekedési osztály jelentését, amelyet az építkezések helyzetéről készítettek. A testületet éppen az érdekelte, ami mindenkit a városban: sikerül-e betartani a lapunkban már ismerttetett szocialista szerződésben rögzített határidőket?

A Kossuth Lajos és a Tolbuhin sugárút átépítése összefügg egymással, hiszen az Izabella-híd cseréjéhez csak akkor lehet hozzáfogni, ha a Tolbuhin sugárút végre elkészül, és arra lehet terelni az E5-ös út forgalmát. A szocialista szerződés szerint a Nagykörút és a repülőtér között — a Nagykörút és Úttörő tér közötti szakasz egyik oldalának kivételével — 1974. október 11-ig kellene átadni a kész utat. Ezen belül a Fonógyári út és Vársárhelyi Pál utca közötti szakaszt még korábban át kellene adni ahhoz, hogy az Izabella-híd tervezett befejezési határidejét tartani lehessen. Sajnos, az ALÉP négyhónapos késéssel készítette el a Nagykörút és az Úttörő tér közötti ideiglenes villamosvágányt, s emiatt a KEVIÉP még nem tudta megkezdeni ezen a szakaszon a csatornaépítést. Ez is veszélyezteti a határidőt, csakúgy, mint az ALÉP bajlódása a kiterő környékén a gázvezeték kiváltásával.

Jobb együttműködést!

A részhatáridők csúszása miatt tehát nincs kizárva, hogy a végleges határidőt sem sikerül pontosan betartani. Jobb a helyzet az 5-ös út építésénél, bár ott több a munka, és az egyeztetés is bonyolultabbnak tűnik. A részhatáridők közül azonban csak a házgyár és a Fonógyári út közötti szakasz mentén esedékes szanalásoké csúszott, s az okoz még gondot, hogy a MÁV-val még nem sikerült egyeztetni a

Rókusi állomás előtti tér rendezésének feltételeit. A többi szakaszon megfelelően haladtak az előkészítéssel, s az építkezésekkel is. Mivel az átépítés központi kérdése végül is az, hogyan sikerül az 5-ös úton, a Kossuth Lajos sugárúton tartani az egyes határidőket, valószínű, hogy a két sugárút teljes átépítése a szocialista szerződésben megszabott végső, 1976-os határidőre (az Izabella-híddal együtt) elkészül, annak ellenére, hogy a Tolbuhin sugárúton még mindig nehézkesen halad a munka.

Mindebből leszűrhető egy következtetés: az alaposabb és körültekintőbb szervezés következtében a bonyolultabb és nehezebb munka, a Kossuth Lajos sugárút átépítése jól halad. A Tolbuhin sugárút újjaépítése viszont immár jó néhány éve húzódik, s szervezési gondok, hiányosságok miatt még ma is több baj van vele, mint a Kossuth Lajos sugárúttal. Valóban nagy munka egy sugárút átépítése, de mint a Kossuth Lajos sugárút példája legalábbis egyelőre bizonyítani látszik: átgondolt és alapos szervezéssel, előkészítéssel el lehet kerülni az olyasfajta huzavonákat, mint a Tolbuhin sugárúton, amelyek veszélyeztethetik az 5-ös út befejezésének végső határidejét is.

Szávay István

Későbbben és korábban

Örök téma, hogy kevés a lakás, a bölcsőde, az óvodai hely, rossz az utak, nincs elegendő kórházi ágy, zsúfoltak az orvosi rendelők, és így tovább. Nagyon sok ember tud megértően beszélni erről, nagyon sokan látják a történelmi összefüggéseket is, türelemre intik a zúgolódókat. Embertársaink előbbi fajtája jelen esetben nem is érdemel több említést, annál inkább az utóbbi, a zúgolódó.

Két csoportra osztom őket. Egyikbe sorolom azokat a nyíltszemű, nyíltszívű járókelőket, akik pazarlást látván, szót emelnek: lám, ezért nincs elég lakás, bölcsőde... stb. A másik csoport tagjai a pazarlók, akik viszont maguk is zúgolódóknak: miért nincs elég... stb. Nézzük meg őket közelebbről. X. Mihály, az egyszeri építőipari segédmunkás, szétdobált üres sörösüvegek társaságában hever a fűben, a tűző napon izzadva esetlenül hasonlószerű társainak, hogy majd bolond lesz ő „ezeknek” dolgozni, amikor még egy lakást se képesek neki adni. Hogy majd ő épít másoknak? Hát még mit nem?! Y. Egonné könyvelő, mellesleg hétalvó, egy kisgyermek anyja. Minden második nap reggelén elalszik, öt perccel később tud bevérszűrni a reggelihez, késve cipeli gyermekét az óvodába, mire munkahelyére ér, az időeltolódás fél óra emelkedett. További tíz perc, míg elmeséli társnőinek a viszontagságokat, a nagy ijedségre még egy kávé is kell inni, megrendbe hozni a rohanásban szétzilált frizurát, közben mondja a szöveget: rémes, hogy milyen kevés az óvoda, milyen messzire kell vinni azt a szegény gyereket, mert a közlekedésben nincs elég férőhely, az ember mennyit gürcöl a munkában, a gyerekeknek

meg nincs óvoda. Z. Tóbiás hetenként kétszer egy órával korábban megy el a munkahelyéről — bokros munkaszervezési ügyekre hivatkozva —, mert a kocsiját le kell mosatni, de a fiatalember, aki a kocsiát mossa, mindennap korábban megy a gyerekéért, mert a bölcsődei gondozónő korábban megy bevásárolni, mert a boltos korábban megy haza, de hát a boltost is meg lehet érteni, neki is van kocsija, azt is karban kell tartani, mert a rossz utak eszik az autót. Tudják, mi az a tengeri herköntyű? Hát például ez. A munkaidőből ellopott tíz percek, fél órák, órák napokra, hetekre duzzadnak, ha összeadjuk őket. Akik miatt növekszik a tengeri herköntyű, a munkából kiestt órákkal a közös nagy kalapból veszik ki azt a pénzt, amivel hozzájárulhatnának mindazon létesítmények felépítéséhez, amelyeknek hiánya miatt a dolgozó állampolgár jogán zúgolódnak.

Az állam, amelynek polgárai vagyunk, nem fejelehet. Valamit valamiért. Abba a közös nagy kalapba mindenkinek képességei szerint kell rakni a forintokat, ha annak megfelelő arányban akar részesedni belőle. A társadalom tagjainak nagy többsége így is tesz. Dolgozik közös ügyünkért, anyagi javaink gyarapodásáért, tiszta lelkiismerettel fekszik este, és tette készen ébred reggel. Végzi a kötelességét, meg tudja mérni lehetőségeit, nem követelőzik, hanem örül egy-egy újabb létesítménynek. Tudom, hogy X., Y., Z. fajtája kivészen van. Mégis, ameddig van, addig károsítja a közösséget nemesak anyagilag, de erkölcsileg is. Minden erőnkkel, józan érvekkel, közösségi nevelésünk küzdésünk kell ellene.

Bálint Ibolya

A friss zöldségről (2.)

Párbeszéd a raktárban

Az élelmiszerboltok zöldségraktárát nem beszélgetésre találták föl. Jönnek-mennek az emberek, hozzák a cseresznyét, viszik a lédát. Mégis érdekesebb itt beszélgetni, mint a csábító kirakat előtt, mert itt látni lehet olyat is, ami kirakataba nem kerül. Szerencsére. És a pulatokra se. Az is szerencse.

Csak azért jöttem a Széchenyi tér és a Hörvath Mihály utca meg a Takaréktár utca sarkán levő boltba, hogy megkérdezzem, érdemes-e valójában a termelőtől, apró tételben vásárolni egy nagy boltban, amikor a nagykereskedelmi vállalat kívánságra mindent házhoz szállít. Méhesi Mihályné válaszol:

— Természetesen érdemes. A MÉK mindent hoz, amit hozhat, de a vásárló mást is keres.

— Például?

— Száz kiló cseresznyét kértünk, egy ládával kaptunk.

— Esik az eső, meg lehet érteni.

— Ha ön vásárló, akkor is megérti?

— Nem biztos. Sőt, biztos, hogy nem.

— A MÉK is azt mondja, esik az eső. De én a pultra

választ nem rakhatok, csak árut.

— Honnan van akkor a cseresznye?

— Hozták a termelőket.

— Pedig esik az eső.

— Akkor is hozzák. A kertekből hozzák, mert különben ott pusztul. A termelőnek az az érdeke, hogy eladhassa. Ha kicsit is eláll az eső, fölmeleg a fára, szedi és hozza. Mi pedig eladjuk.

— Egyszerűnek látszik. De a MÉK időre hozza.

— Valóban, itt van nyitás előtt. De rohadt cseresznyét is hoz. Tessék nézni, itt a kelkáposzta.

Sárga és fonnyadt. Nagyon ráéreztem a kelkáposztára, aki ezt megveszi.

— Termelőtől ilyet nem vennék át.

— Miért veszik meg a MÉK-tól, ha nem jó?

— Kelkáposztát még nem kapunk máshonnan.

Két oszlopban ládák állnak, mindegyikben eper. Nem értek hozzá, kereskedő nem vagyok, nem tudnám megmondani, melyik megnyit ér. De az egyik oszlop körül muslincák rajzanak, a másik körül nem. Ha most vevő lennék, a másikból vennék. Azt is a termelőktől hozták.

— Hány emberre számíthatnak a termelők közül?

— Tizenöt, huszra.

— Reggel, délen, este?

— A legtöbb reggel, negyed hatkor jön.

— Elfordulhat, hogy megelőzik a MÉK-et?

— Hogyne.

— Honnan tudja a termelő, hogy ma mire van szükség?

— Megkérdezi. Tegnap is hozott, mondtuk neki, ma is hozhat. Vagy azt, hogy most ne hozzon.

— És ha megsértődik?

— Nem sértődik meg.

— A MÉK se, hogy nem töle veszik?

— Sértődésről nincs szó, de nagyon szeretné, ha csak töle vennék.

— Az ő szempontjából érthető.

— Az övéből igen, de nekem a vásárló szempontja szerint kell kínálnom az árut.

— Hány emberre számíthatnak a termelők közül?

— Tizenöt, huszra.

— Reggel, délen, este?

— A legtöbb reggel, negyed hatkor jön.

— Elfordulhat, hogy megelőzik a MÉK-et?

— Hogyne.

— Honnan tudja a termelő, hogy ma mire van szükség?

— Megkérdezi. Tegnap is hozott, mondtuk neki, ma is hozhat. Vagy azt, hogy most ne hozzon.

— És ha megsértődik?

— Nem sértődik meg.

— A MÉK se, hogy nem töle veszik?

— Sértődésről nincs szó, de nagyon szeretné, ha csak töle vennék.

— Az ő szempontjából érthető.

— Az övéből igen, de nekem a vásárló szempontja szerint kell kínálnom az árut.

A Széchenyi tér körökörül olyan boltokkal van kirakva, ahol legtöbbször friss a zöldség. Ha ez a bolt fonnyadtat árulna, minden vevő amoda menne.

— Egy furcsa kérdés: a város közepén sokan főznek?

— A zöldség zömét nem délelőtt viszik, tehát, nem. Amit mi árulunk, ennél fogva, délután is frissnek kell maradnia.

— És marad?

— Vagy marad, vagy új jön helyette.

— Olvastam az újságból, hogy a szegedi kereskedelem azért nem vásárol a piacon, mert elviszik az orra elől a más vidékekről érkezők. Ha onnan érdemes korán idejönni, Szegedről nem érdemes?

— Nekünk nem. Helybe hozzák.

— Amikor jöttem befelé, láttam, hogy a felső polc patogatott kukoricával van tele.

— Lassan fogy, de talán megveszik.

— Ha a zöldségpolc tetején, teljes sorban, nagy ládákban csak patogatott kukoricát látok, arra gondolhatok, nincs mit tenni a helyére. Mégiscsak kevés a zöldség?

— Nem kevés, de oda citromot és narancsot szoktunk tenni.

— Úgy hallottam, hogy most sokkal tovább van déligyümölcs, mint azelőtt. Narancs, citrom, banán. Azt hiszem, ennek örülni lehet csupán.

— Száznegyven kiló citromot kaptunk, a fele eladhatatlan. Penészes, rohadt, folyik a leve.

— Egy pár ládával itt is látható belőle.

— Ha most felét kidobjuk, nem egyszerűbb lenne féláron eladni az egészséget, mielőtt megromlik?

— El lehetne.

— Még egy kérdés: a MÉK nélkül megélné a bolt zöldségosztálya?

— Semmiképpen nem. Szükség van rá, mert sok olyan árut hoz, amit különben nem kapnánk meg.

— Köszönöm a beszélgetést.

Horváth Dezső

Az aszpirin megvéd a trombózistól?

Annak ellenére, hogy az orvostudomány már közel egy százada ismeri az aszpirint, hatásával még ma sem vagyunk teljesen tisztában. Azt mindenesetre tudjuk, hogy a kis dózisban adagolt aszpirin alvadást csökkentő hatást gyakorol a véremlékekre. Eszerint elvben csökkentenie kell a vér alvadását. Ezért született meg a feltételezés, hogy rendszeresen alkalmazott kis mennyiségű aszpirin kellő védelmet nyújt a trombózis ellen.

Az Amerikában végzett kísérletek során kórházban fekvő trombózisos betegeket kérdezték meg, milyen mennyiségben fogyasztottak aszpirint a betegség előtt. Válaszaikat összehasonlították más betegségekben szenvedők válaszával. Az eredmények azt mutatják, hogy jóval kevesebb szívbeteg található az aszpirinfogyasztók, mint a többi gyógyszert fogyasztók között (0,9 százalék, szemben a 4,9 százalékkal).

Több mint ezer ilyen betegnek kórházi kezelés után előírták, hogy naponta egy aszpirint vegyenek be. Az esetek másik felében azonban nem aszpirint adtak a betegeknek. Az egy évig tartó

kísérlet végén megállapították, hogy 47 páciens halt meg az aszpirinfogyasztók és 61 a placebo fogyasztók betegnek közül. Statisztikai szempontból nézve ez nem nagy eltérés, mégis az aszpirin tromboziszvédő hatását látszik bizonyítani.

Számos kérdés vár még megválaszolásra, bár az eddigi eredmények kivétel nélkül azt bizonyítják, hogy az aszpirin valamiféle módon megelőzi a trombózis kifejlődését.

Velencei nyár

A Fejér megyei képzőművészek hagyományos nyári tárlatának megnyitásával szombaton a kápolnásyéki községi művelődési házban megkezdődött a „Velencei nyár — 74” idei rendezvénysorozat. A kiállításon tizenhat művész több mint negyven alkotását láthatja a közönség.

Balatoni vonatok

A MÁV Vezérigazgatósága közli, hogy a rossz időjárás miatt június 16-tól, vasárnap-tól június 23-ig a balatoni vonalakon a következő vonat közlekedését szünetelteti:

A Budapest Déli pályaudvarról 6.51 perckor Keszthelyre induló és a Budapest Déli pályaudvarra 15.54 perckor érkező Balaton-express, valamint a Balatonfüredről 17.20 perckor induló és Budapest Déli pályaudvarra 19.28 perckor érkező Füred-express.

A Budapest Déli pályaudvarról 7.30 órakor induló Füred-express Balatonfüredig, vasárnap, 16-án még közlekedik, de 17-től 22-ig nem jár.

Budapest Keleti pályaudvarról a 6.10 órakor Siófokig, valamint a Szántód—Köröshégyről 17.37 órakor induló és Budapest Keleti pályaudvarra 19.59 órakor érkező gyorsvonat sem közlekedik.

Ugyancsak nem közlekedik a Budapest Déli pályaudvarról 11.01 órakor induló és oda 18.37 órakor érkező szántódi személyvonat sem.

A Balaton-expressre váltott helyjegyekkel rendelkező utasok a 7.40 órakor induló vonattal a kijelölt kocsikban utazhatnak, vagy kívánságra a helyjegyet a személypénztárak visszaváltják.

Bővebb felvilágosítást a pályaudvarokon adnak. (MFA)